

Gaza liggur í rústum - en hún er ekki ein

Gaza liggur í rústum - en hún er ekki ein.
Með henni liggja leifar “aldrei aftur”,
goðsögn vestrænna gilda,
tætlur alþjóðalaga,
og brotinn ímynd Ísraels í augum heimsins.

Gaza liggur í rústum

Eðlisfræðileg eyðilegging Gaza er orðin ein af skilgreinandi myndum samtímans: heilu hverfin orðin að ryki, sjúkrahús breytt í grafreiti, fjölskyldur þurrkaðar út úr borgaralegum skrá. Handan tölfræðinnar liggur dýpri harmleikur – eyðing samfellu, menningar og daglegs lífs. Rústir Gaza eru ekki aðeins afleiðing stríðs; þær eru afrakstur áratuga afmannúðunar og umsáturs, hægfara hörmung sem heimurinn hefur horft á með þreyttum augum og dvínandi reiði.

Rústirnar tala ekki aðeins um sprengjuárásir heldur einnig um yfirgefningu – um fólk sem er fast í landafræði örvæntingar.

Leifar “aldrei aftur”

“Aldrei aftur” var einu sinni siðferðilegt loforð – alþjóðleg skuldbinding smíðuð í kjölfar þjóðarmorðs. En í Gaza hljóma þessi orð tóm. Lærdómurinn frá helförinni átti að binda mannkynið saman í varnarbaráttu fyrir öllu lífi, ekki að vera einokað af einni þjóð eða notað til að réttlæta þjáningar annarrar.

Þegar sami heimurinn, sem sór að koma í veg fyrir fjöldaatrocities, lítur undan þegar þær gerast í beinni útsendingu á skjám, verður *aldrei aftur* ekki loforð heldur minjar – eitthvað sem syrgt er frekar en trúað á.

Goðsögn vestrænna gilda

Í áratugi hafa vestrænar þjóðir sett sig fram sem verndarar lýðræðis, frelsis og mannréttinda. Samt hefur viðbragðið við Gaza afhjúpað valkvæða siðferði: einn staðall fyrir bandamenn, annar fyrir restina. Stjórnvöld sem tala um “reglubundið skipulag” hafa stutt umsátr og hungursneyð; þau sem segjast verja frelsið hafa gert mótmæli refsiverð og þaggað niður andóf.

Í rústum Gaza mætir goðsögn vestrænna gilda uppgjöri sínu. Það sem stendur eftir eru ekki hugsjónir, heldur hagsmunir – landfræðilegir, efnahagslegir, kosningalegir. Siðferðilegt orðaforði lifir, en merkingin er rotnuð.

Tætlur alþjóðalaga

Þegar sendiherra Ísraels lyfti upp og reif sáttmála Sameinuðu þjóðanna á allsherjarþinginu, var það meira en látbragð – það var tákn um kerfi sem er þegar að molna. Alþjóðalög, sem voru sköpuð til að hemja vald, hafa verið rýrð niður í pappír: vitnað í þegar það hentar, rifin í sundur þegar mest skiptir máli.

Stríðsglæpir eru skráðir í rauntíma, en ábyrgð er frestað til fjarlægrrar framtíðar. Stofnanir sem ætlað er að uppihalda réttlæti eru lamaðar af neitunarvald og tvöföldum stöðlum. Það sem liggur í tætlum er ekki aðeins sáttmáli heldur trúverðugleiki alþjóðlegs skipulags sjálfs.

Brotinn ímynd Ísraels í augum heimsins

Ísrael kynnti sig eitt sinn sem lýðræði undir umsátri – þjóð sem barðist fyrir lifun sinni. En þegar myndirnar af eyðileggingu Gaza breiðast út, hefur þessi frásögn brotnað. Um allan heim sér vaxandi fjöldi fólks ekki vörn heldur yfirráð, ekki öryggi heldur refsileysi.

Siðferðilegt fjármagn sem verndaði Ísrael í áratugi er að dvína, jafnvel meðal hefðbundinna bandamanna þess. Goðsögn undantekningarinnar – að Ísrael standi yfir þeim normum sem það krefst af öðrum – hefur brotnað á steinum Gaza.

Niðurstaða

Það sem liggur í rústum er því meira en borg. Það er arkitektúr siðferðilegs skipulags – trúin á að mannkynið læri, að vald megi hemja, að orð eins og *réttlæti*, *lög* og *gildi* hafi ennþá vægi.

Gaza er spegill okkar aldar. Að horfa í hann er að sjá ekki aðeins eyðileggingu fólks, heldur hrunið á samvisku heimsins.